

SUSRET

ČASOPIS ZA PROMICANJE REDOVNIČKOG ŽIVOTA | BROJ 3 | GODINA II. | 2014.

CIJENA:
10 KN
BIH 2 KM

fra Alessandro
**Glas radosti
iz Asiza**

**Isus na
ulicama
New Yorka**

s. Dijana
**Moja avantura
života s Bogom**

fr. Anto Bobaš
**Glazbom
svjedočiti Boga**

Kardinal Vinko Puljić
Poklonite svoje povjerenje Kristu

03 2014

Sadržaj

12

Potraži nas na internetu:
www.susret.net
Piši nam: urednistvo@susret.net

SUSRET

16

22

5 Uvodnik	22 Reportaža: Moj susret s Isusom na ulicama New Yorka	38 Fr. Anto Bobaš: Glazbom svjedočiti duhovni poziv i Boga
6 Poticajna priča	30 Prvi koraci u razlučivanju duhovnog poziva	45 Služavke Maloga Isusa
8 Razgovarali smo s vrhbosanskim nadbiskupom, kardinalom Vinkom Puljićem	33 Taj Isus me provocira	48 Redovnički sveci: Sveti Gabrijel od Žalosne Gospe
12 Svjedočanstvo: Moja avantura života s Bogom	34 Poruka pape Franje za 51. svjetski dan molitve za duhovna zvanja	50 Vicevi
16 Glas radosti iz Asiza		51 Zanimljivosti
20 Da mi srce bude blizu		

 Postani nam prijatelj na Facebooku:
Susret Zovem te

SUSRET

IZDAVAČ: HKVRPP (Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica); KVRPP BiH (Konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH)
ODGOVORNI UREDNIK:
o. Antonio-Mario Čirko
GLAVNI UREDNIK: o. Vinko Mamić
UREDNIŠTVO: o. Vinko Mamić, o. Antonio-Mario Čirko, s. Ana Begić, s. Slavica Tubak

SURADNICI u ovom broju:
s. Antonela Rašić, s. Marta Vunak, s. Dijana Lončarek, fra Tomislav Šanko, Monika Pešorda, Antonija Zidarić
strip: Radovan Kunić
LEKTURA I KOREKTURA:
Ivan Blažević
GRAFIČKO OBLIKOVANJE:
Zrinka Zidarić, Sanja Zlatar

FOTO: Susret, Elvir Tabaković, shutterstock.com
kontakt: e-mail: urednistvo@susret.net, www.susret.net, Facebook: Susret Zovem te
Uredništvo ne snosi odgovornost za nenaručene materijale (tekstovi, fotografije, pisma... u bilo kojem obliku) i ne smatra se dužnim vraćati ih pošiljateljima.
Časopis izlazi dva puta godišnje.

Poštovani čitatelji i čitateljice!

S ovim izdanjem stigli smo do trećeg broja časopisa »Susret«. Ohrabruje nas rastući interes za ovaj časopis, koji je pokrenut tek prije godinu dana. On je, kako smo već pisali, dio velikog projekta HKVRPP-a i KVRPP-a BiH, čija je svrha promicanje redovničkog života. U tu svrhu je osnovan i ljetni kamp za mlade »Susret« u Cresu. Budući da je prošlog ljeta bio puno veći broj zainteresiranih od kapaciteta Kampa, za ovo smo ljeto predvidjeli više termina. Same termine možete naći u ovom broju časopisa. Mjesta još ima, a mogu se prijaviti mladići i djevojke ne samo s područja Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, nego s cijelog hrvatskog govornog područja. Promicanje redovničkih i općenito duhovnih zvanja nije potreba samo naše lokalne Crkve, nego i cijele Katoličke Crkve. Zato se o ovoj inicijativi redovničkih konferencija RH i BiH pozitivno izjasnio i sam prefekt Kongregacije za ustanove posvećenog života

i družbe apostolskog života kardinal João Braz de Aviz u svom pismu upućenom predsjedništvu HKVRPP-a. U njemu naglašava da je pastoral zvanja »jedno od gorućih pitanja na razini čitave Crkve zbog krize zvanja u kojoj se nalazi posvećeni život«. Radujemo se da naše skromno djelovanje doprinosi rješavanju toga akutnog problema.

Od srca zahvaljujemo uzoritom kardinalu gospodinu Vinku Puljiću, nadbiskupu vrhbosanskom, na intervjuu koji je dao za naš časopis. Svjedočanstvo o vlastitom pozivu zasigurno će mnoge otkrijepiti u vjeri i pomoći im da prepoznaju Božju djelotvornu prisutnost u vremenu u kojem živimo.

Časopis donosi i druga svjedočanstva osoba koje su se odazvale na Božji poziv. Razgovarali smo s redovnicima i redovnicama koji svojom glazbom i pjesmom svjedoče ljepotu redovničkog života. Dok fr. Anto Bobaš, svećenik i dominikanac, pjeva kršćanski

rock, fra Alessandro Brustenghi, franjevački brat laik, pjeva suvremenu, tradicionalnu i duhovnu/sakralnu glazbu. Napokon, intervju nam je dala i s. Dijana Lončarek, koja je na humorističan način ispjevala svoju duhovnu borbu za ostvarenje redovničkog poziva.

S ovim izdanjem započinjemo i novu rubriku – redovnički sveci. Njome vas želimo upoznati sa svetim redovnicima i redovnicama od posebnog značaja za mlade. U ovome broju pišemo o svetom Gabrijelu od Žalosse Gospe, koji je zaštitnik mladih, napose studenata i onih koji su angažirani u društvenom životu. Nadamo se da rubrika neće biti samo informativna, nego da će vas potaknuti na nasljedovanje tih uzornih sljedbenika Isusa Krista.

U ime Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica i u ime Uredništva ovog lista srdačno vas pozdravljam!

O. Vinko Mamić, predsjednik HKVRPP-a

A B E C E D A

Dok je čuvao svoje ovce jednog nedjeljnog jutra, maleni pastir začuje crkvena zvona. Gledajući ljude kako prolaze pokraj pašnjaka, pomisli: »Tako bih želio razgovarati s Bogom. Ali što bih ja mogao reći Bogu?«

Nikada nije naučio moliti.

Kleknuvši, počne recitirati abecedu.

Ponavljao je tu svoju neobičnu molitvu nekoliko puta. Prolaznici su čuli dječakov glas. Počeli su pogledavati prema njemu.

Gledali su dječaka kako kleči, sklopljenih ruku i zatvorenih očiju, i ponavlja naglas abecedu.

Jedan od prolaznika prekine dječaka: »Što to radiš, dječče?«, upita ga.

Dječak mu odgovori: »Molim se, gospodine.«

Čovjek se iznenadi: »Ali zašto recitiraš abecedu?«

Dječak mu objasni: »Ja vam, gospodine, ne znam ni jednu molitvu. Ali želim da Bog vodi

brigu o meni i da mi pomogne brinuti se o ovcama. *Pa pomislih, ako kažem sve što znam, Bog će posložiti slova zajedno u riječi, jer On zna sve ono što bih ja trebao reći.*«

Čovjek se nasmiješi i reče: »Bog te blagoslovio, dječče!«

I ode u crkvu znajući da je čuo najljepšu propovijed koju je toga dana mogao čuti.

Nepoznati autor

Poklonite svoje povjerenje Kristu

Krist još nikoga nije prevario

Razgovarali smo s vrhbosanskim nadbiskupom, kardinalom Vinkom Puljićem, predsjednikom Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Razgovor vodio: **SUSRET**

Naš časopis na poseban je način namijenjen mladima koji razmišljaju o duhovnom pozivu ili bolje rečeno svima koji traže gdje Bog želi da se ostvare kao osobe u svome životu. Možete li nam ispričati svoje iskustvo odabira duhovnoga poziva?

— Kako sam dijete iz mnogočlane obitelji u kojoj se redovno zajednički molilo, rastao sam u tom ozračju. Iako nikada nisam čuo poticaj roditelja prema svećeničkom zvanju, ipak sam doživio u obitelji posebno poštovanje prema svećeniku. Tako je u mom srcu sazrijevao teren za Božji poziv. Najvažniji poticaj za razmišljanje o svećeničkom zvanju je primjer svećenika kojega smo svi voljeli, ne samo ja, a to je o. Antun Artner, trapist. Kada se vratio iz zatvora, nama ministrantima, koji smo se kriomice usuljali u sakristiju trapističke crkve, pričao je o tome što je sve podnosio u zatvoru, a tako je to blago pričao, bez trunke jeda ili gorčine. Tada se u meni probudila želja: da je meni biti takav. Ta prva klica je rasla, do ponovnog poticaja istog svećenika. Tako sam nakon osmog razreda napisao molbu da me prime u sjemenište. Tada nije bilo dovoljno mjesta u sjemeništu te sam malo ostao na čekanju. Kada je jedan od kolega odustao, došao sam na njegovo mjesto na Šalati u Zagrebu. Tako bih mogao zaključiti da je glavni teren za zvanje obiteljsko vjerničko

ozračje, a svećenik je primjer bio izazov da krenem za svećenika. Htio sam biti kao on.

Jedno vrijeme bili ste odgojitelj i poznajete dobro mlade. Kako im pomoći u njihovim životnim traženjima?

— Dok su u traženju, prevažno je da mladi dožive osobu koja

Kada se mladi uvjere u dosljednost odgojitelja, da ih prihvaća u svakoj situaciji, ali da ne mijenja načela kako bi im se prilagodio, polako stječu povjerenje i traže sebe kroz hrabro suočavanje sa svojom stvarnošću.

ih voli i u koju imaju povjerenje. Ne treba im ništa posebno govoriti, nego im pomoći da se oslobode i izreknu, kako bi postali svjesniji sebe. Mladost je razdoblje nesigurnosti, naglih reakcija i odluka koje nisu trajne. Javlja se potreba osloniti se na nekoga ili se čak navezati. Nije jednostavno odgajati mlade ljude da osvoje nutarnju slobodu, da djeluju iz nutarnje slobode. Rad s mladima traži veliku strpljivost i ljubav koja ih prihvaća. Ne nekakvu sentimentalnu ljubav, nego zahtjevnu ljubav, vjerodostojnu u stavovima i primjeru. Kada se mladi uvjere u dosljednost odgojite-

lja, da ih prihvaća u svakoj situaciji, ali da ne mijenja načela kako bi im se prilagodio, polako stječu povjerenje i traže sebe kroz hrabro suočavanje sa svojom stvarnošću.

Koji su zahtjevi i ljepote svećeničkog i redovničkog života?

— U razgovoru s krizmanicima pitao sam ih koju je lekciju u životu najvažnije svladati? Tada sam za divno čudo dobio odgovor: najvažnije je naučiti ljubiti. Opređeljujući se za svećenika ili redovnika i redovnicu, mladi moraju

poći putem nesebične ljubavi. Sebičnjak ne može biti sretan svećenik niti sretan u redovničkom zvanju. Opredijeliti se za Krista znači istinski poći u njegovu školu Srca: »Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca«. Isus ne

osposobljavaju živjeti jer se većinom odgaja za uživanje. Nije problem beženstva samo u duhovnom zvanju, nego je to prisutno i u odlučivanju za ženidbu. Mladost previše sazna, ali ne sazrijeva u stavovima, nego se daje nositi za

dopustili smo da relativizam i sekularizam razvodne istinsku opredijeljenost za Krista, za Crkvu, za duše, za kraljevstvo Božje. Ako mladi ne vide radost u onima koji su se opredijelili za put posvećenog života, kako će se oduševiti i poći tim putem. Valja se vratiti vjerodostojnosti opredjeljenja i zračiti radošću života u Kristu i za Krista. Kao što je kršćanstvo u Europi umorno, tako je pomalo i u tom putu posvećenog života premalo oduševljenja i radosnog svjedočenja. Znao sam često reći: »više vatre, manje dima« u izgaranju za Krista.

Vjernost u braku i vjernost u posvećenom životu ima istu cijenu, a to je nesebična ljubav, spremnost za darivanje.

vara kada poziva: »Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom.« Tko nije spreman postići nutarnju slobodu od navezanosti, tko nije spreman ući u školu Kristova Križa ne može se ostvariti u duhovnom zvanju. Tko prihvati taj put otkriva tajnu: za ono što se voli žrtvuje se.

Danas su mnogi neodlučni u odabiru duhovnoga poziva upravo zbog tvrdnji, koje često čujemo, da neće moći živjeti u beženstvu. Što reći o tome?

— Taj duh nameće javno mnijenje koje je kroz ozračje razgovora (čak i u obitelji) i raznih filmova stvorilo klimu trke za hedonizmom. Sve je manje istinskog stabilnog odgoja u obitelji za vrednote koje čovjeka

privlačnosti, a sve manje misli i odlučuje. Isto tako mnogi skandalizirali kod osoba iz duhovnih zvanja koji su prisutni u javnosti obeshrabruju.

Vjernost u braku i vjernost u posvećenom životu ima istu cijenu, a to je nesebična ljubav, spremnost za darivanje. Bračna vjernost i vjernost u duhovnom zvanju kroz beženstvo ima istog Krista u središtu. Sve ovisi o susretu s Kristom i opredjeljenju za njega.

Časopis Susret želi promicati redovnički život. Kako vidite ulogu redovništva danas?

— Drugi vatikanski koncil pozvao je redovništvo da se vrati »izvoru«, tj. izvornoj karizmi. Nažalost, umjesto da smo postali vjerodostojniji svjedoci i navjestitelji,

Za kraj, što biste poručili današnjim mladima koji su okruženi mnogim izazovima?

— Htio bih im prenijeti svoje iskustvo: Krist još nikoga nije prevario. Neka pokušaju pokloniti povjerenje Kristu. Neka se ne boje života. Neka ne dopuste da ih zarazi ovo kukanje, nego neka svaku nepriliku pretvaraju u priliku da se ostvare u životu. Samo ljudi koji su spremni na žrtvu izgrađuju budućnost. Neka uzmu stvarnost u svoje ruke i neka dopuste da to povjerenje u Krista ravna njihovim životom i siguran sam da se neće pokajati. Ovo vrijeme je njihovo. Ostvarujte se, dragi mladi, u svom vremenu utemeljeni na pravim vrednotama, a ne na »sapunici«.

LJETOVANJE ZA MLADE

(od 16 do 28 godina)
s duhovnim sadržajima

Cres, srpanj-kolovoz 2014.

odmori se i duhovno uznapreduj u dobrom
društvu i na lijepom mjestu

Cijena 850 kn

(uključen i prijevoz Zagreb - Cres - Zagreb,
uračunat prijevoz trajektom)

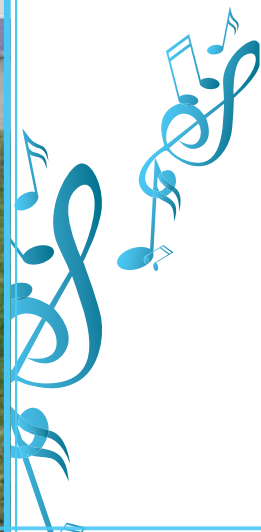
**Prijave najkasnije
do kraja svibnja**

Otok Cres, grad Cres, gostinjac samostana sv. Frane, sobe s 10 i 20
ležaja s klimom, mogućnost kampiranja u dvorištu, tri obroka dnevno,
mogućnost korištenja perilice za rublje.
Svakodnevni jutarnji i večernji molitveni program uz sv. misu, crkva na
raspolaganju, trajna raspoloživost duhovnika, puno osobnog vremena
za odmor i rekreaciju, plaža u blizini, jednodnevni izlet.

**7 - 14 srpnja
14 - 21 srpnja
4 - 11 kolovoza
11 - 18 kolovoza**

Grupe se mogu prijaviti na tajništvo HKVRPP-a, poštom,
elektroničkom poštom, faksom ili telefonski:
Adresa: Prilaz Gjure Deželića 75, HR-10 000 Zagreb
Tel. (01) 37-64-281
Faks (01) 37-64-280
e-mail: konferencija@redovnistvo.hr

Za dodatne informacije možete se obratiti s. Slavici
Tubak (slavica.tubak@yahoo.com, mob. 099 597 2975),
povjerenici za organizaciju Ljetnog kampa "Susret",
ili na tajništvo Konferencije. Također informacije o
terminima mogu se naći na www.susret.net, kao i na
facebooku: Susret Zovem te

Ako na internetu pratite ne samo katoličke, nego općenito društvene medije, nije vas mogla zaobići jedna videosnimka koja je pobudila mnogo simpatija i pozitivnih reakcija. U ovim danima kada su mnogi ljudi ozbiljna lica jedna mlada redovnica puna radosti i osmijeha svjedočila je o svome duhovnom pozivu. To je s. Dijana Lončarek, milosrdna sestra sv. Križa. Zamolili smo je da nam progovori o odabiru svoга poziva. Vjerujemo da ćete u ovom tekstu osjetiti radost redovničkoga poziva i života s Isusom.

Moja avantura života s Bogom

Autorica: s. Dijana Lončarek

»Ej Dijana, sanjale smo da si postala časna!« rekoše mi jednom moje prijateljice iz liturgijske grupe koju smo redovito svake subote pohađale u Krapini. Čak njih dvije. Ajme kad bi samo znale koliko su me uznemirile tom svojom izjavom. Ja časna? »Dajte, puce, prosim vas, saberite se...« bila je moja (zagorska) reakcija. No, da bi stvar bila još žešća, kaže mi jedna sestra iz samostana: »Ti bi mogla biti naša kandidatice.« Ma svim djevojkama je to govorila... ali zašto je to mene toliko pogađalo? Zašto mi te riječi koje su one izgovarale u šali nisu dale mira? Zašto su mi se stalno vrtjele po glavi? I tako se posijala ta misao o pozivu u mojoj glavi sa 14 godina, no tek pet godina kasnije uspjela sam stisnuti šake i zube i upustiti se u avanturu života

s onim koji me neizmjereno ljubi i koji mi je to tako očito pokazivao na tisuće i tisuće načina... I kako onda ostati indiferentan na taj poziv, pitam ja vas? Kako? Ma da vam budem iskrena, govoriti o nečemu što i mene samu nadilazi jako je teško. Toliko teško da to čak ne bih nazvala govorom o pozivu, već »mucanjem o pozivu«.

Pokušavam u pamćenju dohvatiti tračke svijesti koji su već od najranije dobi upućivali na ono što će se tek zbiti i ispitujem poput istražitelja FBI-a jesu li se nazirale neke paranormalne pojave još u djetinjstvu, a kad ono... već je i sam život paranormalna pojava. Da, dogodio se život... još jedan u nizu, ali Bogu posve jedinstven, originalan, vrijedan. Od 64 trilijuna mogućnosti da nastane netko

drugi, nastala sam ja. Na ovo jedino mogu reći: Hvala ti što sam stvorena tako čudesno! Ne znam jeste li razmišljali o tom golemom čudu zvanom život, ali vrijedilo bi se češće podsjećati na taj prvi poziv, koji je upućen svima nama koji jednostavno živimo.

Prvog lipnja 1988. ugledala sam svjetlo dana. Dovedi su me iz bolnice u onu kuću u Gornjoj Pačetini i tamo sam provela sljedećih 19 godina. Ah, 19 divnih godina... Sretna što sam odrastala u obitelji koja me voljela, okružena predivnim prijateljima, prirodno... no bilo je tu svega. Imala sam i ja faza kada sam pomalo buntovno pitala postoji li uopće taj Bog i kakav je to Bog koji mi je prerano oduzeo one koje sam voljela. No dobro je ući u konflikte jer se tada odnosi pročišćuju... pa

Može li se to izdržati u redovničkom pozivu? Svi se čude kako je to moguće? Ali Bog koji poziva daje i milost odaziva. Zapravo, daje stotruko.

i s Bogom. Dobro je pitati se, a ne pasivno kimati glavom i slijegati ramenima, nezainteresirano uzimati događaje zdravo za gotovo. U cijelom tom mozaiku poziva postoji puno tih sitnih kockica, od kojih je svaka bitna... i ako nedostaje samo jedna, slika ne valja. Pa počet ću od kockice koja nosi ime preadolescencija. Društvo, pjesma, šminka, pametovanje, potraga za identiteom... sve je to vezano uz to razdoblje. A kad uza sve to nadodaš i druženje s časnama, dobiješ dobitnu kombinaciju. Da, Bogu hvala, sa 14 sam ih prvi put upoznala i od tada su uvelike utjecale na oblikovanje mojih životnih stavova i identiteta. Malo-pomalo sve više sam počela razmišljati ne bih li i ja mogla biti časna sestra? »Ma neeee, nisam ja za to«, mislila sam u sebi. »To je za one koje su pobožne, šutljive, mirne, dobre, i to mora biti nešto posebno. A ja... ja sam brbljava, živahna, skačem, volim spavati... ali ipak me sve to privlači.« Da, tako je i bilo. Trebalo mi je još nekoliko godina da shvatim da Bog poziva svakakve. Treba mu i mirni i živahni, šutljivi i brbljavi, mladi i stari, zdravi i bolesni, jer jedino tako mozaik ima smisla. Potrebne su mu nijanse. I odlučila

Trebalo mi je nekoliko godina da shvatim da Bog poziva svakakve. Trebaju mu i mirni i živahni, šutljivi i brbljavi, mladi i stari, zdravi i bolesni, jer jedino tako mozaik ima smisla. Potrebne su mu nijanse. I odlučila sam izreći svoj »da«.

sam izreći svoj »da« pa kud puklo da puklo.

Bilo mi je zanimljivo promatrati reakciju okoline... Na početku sam svima u šali govorila da ću ići u samostan, no to je bila moja igra, baš me zanimalo kako ljudi reagiraju na tu izjavu. Pa kada bi me pitali kamo ću dalje nakon

srednje, redovito sam odgovarala: »Bit ću časna.« Bilo je puno onih koji su rekli: »Ma nisi ti za časnu«, a neki su rekli: »Ti si baš za časnu.« Vidite, ljudi uvijek sugeriraju... To im je posao. Ali što ja želim? Hoće li netko utjecati na moju odluku? Koliko ću dopustiti da me uvjetuju? Takva odluka stvar je duše i Boga. Kada ljudi biraju svoje bračne partnere, ne slušaju baš previše što im savjetuje okolina, među njima se jednostavno dogodi onaj klik za koji znaju samo oni. Tako je bilo i sa mnom. Dogodio se neki klik u mojoj duši i nije mi dao mira dok nisam na nj odgovorila.

Već je sedma godina otkako sam stupila u samostan Miłosrdnih sestara svetoga Križa u Đakovu. Zagorka otišla u Slavoniju. Drukčiji mentalitet, drukčiji krajolik... nova lica, počinjem živjeti s onima koje nisam birala, ali samo zato što i to ulazi u domenu poziva. Svi se čude kako je to moguće? Može li se to izdržati? Ali onaj koji poziva daje i milost odaziva. Zapravo, daje stotruko... ali svatko ima svoju priču. Posve jedinstvenu, originalnu, neponovljivu. Baš kao i onaj život na početku... 64 trilijuna mogućnosti da nastane život, a on odabere tebe... Toliko zvanih, a malo odabranih. Imaš li hrabrosti upustiti se u avanturu života s Bogom? Mir i radost zagwarantirani. Potrebni je samo jedan mali, osobni »da«!

Glas radosti

U Zagrebu je 25. veljače u dvorani Vatroslava Lisinskog održao koncert suvremene i tradicionalne duhovne i sakralne glazbe franjevac fra Alessandro, koji je prozvan »Glasom iz Asiza«. Svojim anđeoskim glasom osvojio je srca publike širom svijeta. Na koncertima redovito svjedoči o svom životnom putu, obraćenju i duhovnom pozivu. U Hrvatskoj je održao koncert u sklopu projekta promocije novih duhovnih zvanja zajedno s Franjevačkom provincijom sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru.

Razgovor vodio: SUSRET

Fra Alessandro, u svijetu si poznat kao glas iz Asiza. No možeš li našim čitateljima ispričati svoj životni put i iskustvo susreta sa živim Bogom?

– Moj život bio je uobičajen, kao i kod svih ostalih: obitelj, vjerski odgoj u župi, obrazovanje u školi. U djetinjstvu sam redovito išao na misu, bio sam pobožno dijete, no u jednome trenutku sve sam to odbacio jer nisam upoznao Boga. Tako je uslijedilo razdoblje u životu u kojem sam izabrao živjeti kao ateist. Nisam više vjerovao u osobnoga Boga, Boga koji se objavljuje čovjeku. Više sam ga promatrao kao ideju, kao neku filozofsku misao, a ne kao osobu. No tako se dalje nije moglo ići na duge staze. U međuvremenu sam studirao glazbu, ali sve to vrijeme osjećao sam se usamljeno. Zato sam tražio znak Božje prisutnosti.

Otišao sam moliti u šumu i rekao: Bože, ako postojiš, daj mi znak. I znak je uistinu došao. Osjetio sam duboku prisutnost ljubavi. Više nisam osjećao ni vrijeme, nikoga oko sebe. Činilo mi se kao da sam »ušao« u vječnost. Za mene je to bilo kao da sam se probudio iz noćne more jer sam shvatio da je Bog OSOBA, a ne ideja. Tada sam imao 16 godina.

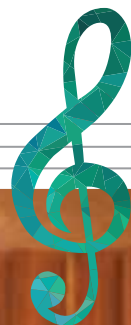
Kako si otkrio da imaš redovnički poziv i zašto si odabrao baš franjevački red?

– Poslije obraćenja nastojao sam što dublje upoznati Boga koji me je toliko snažno dotaknuo. Volio sam ostajati nasamo s njime u molitvi, sve dok jednoga dana nisam u sebi osjetio poticaj da svoj život posvetim samo Bogu. Gledao sam

iz Asiza

**Preko glazbe i
pjesme ljudi su u
izravnom kontaktu
s Bogom.**

SUSRET | 03 | 2014

Tražio sam znak Božje prisutnosti. Otišao sam moliti u šumu i rekao: »Bože, ako postojiš, daj mi znak.« I znak je uistinu došao

film o svetom Franji i tada mi se učinilo da mi je moje mjesto u franjevaštvu već odavno bilo namijenjeno. Tada sam imao 16–17 godina i pobojao sam se da se s vremenom ne izgubi taj osjećaj pozvanosti. U samostan sam ušao sa 21 godinom.

Uistinu danas ima mladih koji imaju duhovna iskustva, ali s druge strane bore se i s ponudama svijeta. Što reći na tu muku mladih?

– Kada postoji borba, to je dobar znak. Naša vjera nije kao druge religije. Naša vjera je put križa, put Isusa Krista. Isus je uskrsnuo, ali je prije toga umro na križu. Vjera postaje autentičnija kada je u kušnji, kada se osjećamo slabi i nemoćni. Treba odbaciti od sebe sve svoje predodžbe o

Bogu koje su često skrojene po našoj mjeri. Boga se ne može nikada do kraja upoznati. Nekada kada mislimo da znamo dovoljno o njemu, baš tada smo najudaljeniji od njega. Ali kada se osjećamo neuki i maleni pred Božjom veličinom, baš tada smo najbliže Bogu.

Kako je tvoja najbliža okolina: roditelji, rodbina, prijatelji, reagirala na tvoj odabir redovničkog poziva?

– Moji prijatelji, kolege u školi, a osobito oni koji su vjernici i koji su promatrali moje duhovne muke i poteškoće, kada su vidjeli da sam pronašao svoj put, bili su radosni što sam pronašao svoj mir. Moji roditelji, koji nisu bili vjernici, jako su loše reagirali. U početku je bilo veoma teško.

Nisu se ni najmanje nadali da bih mogao otići u samostan. No polako Gospodin je učinio svoje: obratio je moje roditelje, a i moju sestru.

U razgovoru s mladima čuje se kako ima onih koji osjećaju duhovni poziv, ali ne znaju bi li mogli živjeti bez braka, u celibatu. Što na to odgovoriti?

– Odgovor je vrlo jednostavan: život u beženstvu je čudo. Kada bih mislio na sebe, poznajući se dobro, ne bih mogao živjeti bez žene. Čudo je što idem naprijed. To nije moja snaga, nego Božji dar koji se obnavlja svaki dan.

Tvoj album »Voice of Assisi« u rekordnom je roku dospio do prvog mjesta ljestvice klasičnih albuma u Velikoj Britaniji. Kako je sve započelo da si gotovo preko noći postao prava senzacija klasične glazbe?

– Ukratko, pjevao sam na jednom malom koncertu u Umbriji u Italiji. Slušao me je jedan učitelj glazbe koji je htio da idem na audiciju. Nisam to želio, ali je on insistirao. Na kraju je zvao jednoga menadžera iz Londona. Tamo sam imao audiciju. Taj je menadžer pregovarao s jednom diskografskom kućom te sam nakon još jedne audicije kod njih snimio

CD. To se sve odvijalo u gotovo godinu dana. No ono što neki zovu slučajnost, a kod Boga toga nema, dovelo me je do niza susreta koji su učinili da taj CD izađe na slavu Božju.

Imaš li iskustvo da su se ljudi slušajući tvoje koncerte i tvoja svjedočanstva približili Bogu ili čak odabrali duhovni poziv?

– Redovito dobivam poruke od mladih koji mi pišu da bi željeli ući u samostan jer su slušali moje koncerte, gledali ili čitali moje intervju... Gospodin poziva, no nisu svi pozivi autentični jer nemaju potrebnu duhovnu i psihološku zrelost za ustrajanje u odluci. No bilo je i primjera ulaska u samostan. Treba reći da Bog djeluje, ja samo pjevam, a vje-

rujem da on na milosnan način oplođuje moje pjevanje.

Kako vidiš ulogu glazbe u današnjoj evangelizaciji?

– Preko glazbe i pjesme ljudi su u izravnom kontaktu s Bogom. Kada se sluša prekrasna glazbena izvedba, padaju sve brane jer kao djeca svi težimo za nečim lijepim i onim što nas ispunja.

Puno putuješ, održavaš koncerte. Kako uspijevaš sve to povezati sa svojim redovničkim pozivom i, iskreno govoreći, trajnom napasti da se postane ohol zbog tolikoga uspjeha? Pomaže li u tome molitva, pronalaziš li dovoljno vremena za nju?

– U stvarnosti je u vezi sa slavom posve drukčije nego što ljudi zamišljaju. Ispred čitavoga svijeta koji te vidi savršenim ti sam znadeš svoje ograničenosti. Najveća napast je pasti u depresiju jer te drugi vide kao velikoga pjevača, a sam sebe ne vidim

tako. Vide me kao redovnika koji je uzor drugima, a sam znadem da nisam takav. Kažu mi da sam anđeo, a to nisam. Kada to slušam, to me ranjava jer znam svoje slabosti. Zbog toga je molitva temeljna. Isus nam u njoj govori: »Ja ću ponijeti tvoje poteškoće.« Molitva je razgovor s Bogom, kao kada se šeće s prijateljem. To mi daje snagu. Potom, postoji i zajednička molitva u samostanu, liturgijske molitve Crkve itd.

Tvoja poruka mladima, kojima je i namijenjen ovaj časopis, koji se možda nalaze u svojim životnim traženjima i pitanjima?

– Želim reći mladima da se ne boje žrtvovati za druge, nositi poteškoće drugih, da se ne boje darovati svoj život jer postoje veće vrijednosti za koje se isplati tako živjeti. To je zapravo ljubav koja je sva u darivanju, a ne u primanju. Zato je moguće reći DA zauvijek. Isplati se tako živjeti, premda odabir duhovnog poziva nije uvijek objašnjiv. To je milosna tajna. Isusa pitamo: »Učitelju, gdje stanuješ« (Iv 1,38). A tada čujemo odgovor: »Dođite i vidjet ćete« (Iv 1,39).

Želim reći mladima da se ne boje žrtvovati za druge, nositi poteškoće drugih, da se ne boje darovati svoj život

Da mi srce bude blizu

Autor: Stjepan Lice

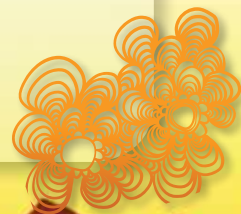
*To je moja molitva tebi.
Molitva kojom ti dolazim
svakoga dana.*

*Da mi srce bude blizu i
čovjeku i tebi.*

*Da mi bude blizu ondje
gdje je život najosjetljiviji,
najranjeniji.*

*Ondje gdje je svet
i u vedrini i u patnji.*

*Ondje gdje je nevidljiv do
boli.*

*Da mi srce bude blizu.
I da ne pita za sebe.
Da ljubavlju diše.
Da ljubavlju dotiče.
I da bude tiho,
živo od tišine.
Da za sebe ne traži ništa
osim mudrosti svijeće.
Da gori. I izgori.
I u tome nađe
svoje blaženstvo.*

*Da mi srce bude blizu.
To je moja molitva tebi.
Da mi srce bude tvoje.*

Moj susret s Isusom na ulicama New Yorka

Iza sveg blještavila i užurbanosti Times Squarea, skupocjenih stanova u elitnom dijelu Upper East Side, milijunskih iznosa koji se dnevno vrte na Wall Streetu, nalazi se istinita priča o ljudima koji žive na ulici i priča o »ljudima u sivom« (»men in grey«) koji su svoj život posvetili kako bi im pomogli. Ovo je moje svjedočanstvo susreta s Isusom na ulicama grada preko redovničke zajednice »Franjevci od obnove«.

Autorica: Monika Pešorda

Zajednicu *Franciscan Friars of the Renewal* (Franjevci od obnove) osnovalo je 1987. godine osam fratara kapucina koji su doživjeli poziv unutar poziva. Želja im je bila radikalnije slijediti sv. Franju, raditi jače na osobnoj obnovi, obnovi Crkve i kulture. Kroz godine se broj fratara povećao te ih sada zajednica ima više od sto. Glavna misija je služenje

siromašnima, posebno beskućnicima. Svi samostani imaju jedan ili više objekata za služenje siromašnima, kao npr. dom za beskućnike, pučku kuhinju, Caritas. Druga zadaća je evangelizacija koja može imati različite oblike, a svaki fratar pomaže na svoj način. Neki od oblika apostolata su evangelizacija na ulici, duhovne obnove, hodočašća, misije po

župama, duhovno vodstvo, pastoralno savjetovanje, vjerski odgoj i sakramentalna služba. Zajednica djeluje u najsiromašnijim dijelovima gradova, a počela je s radom u Bronxu. Kako je broj članova rastao, proširilo se i njihovo djelovanje te trenutačno imaju samostane u New Yorku, New Jerseyju, Texasu, New Mexico, Engleskoj, Irskoj, Nikaragvi i Hondurasu.

Nice to meet you

Humanitarna organizacija St. David's Relief iz SAD-a počela je nakon rata u Bosni i Hercegovini jednom godišnje organizirati dvotjedni radni kamp diljem BiH. Radni kamp je obuhvaćao obnovu škola, kuća i crkava koje su oštećene za vrijeme rata te bi završio hodočašćem u Međugorje. Na te kampove dolazila bi grupa Amerikanaca, a u toj grupi uvijek bi se našlo i nekoliko sivih fratara iz Bronxa. Budući da je moj tetak bio organizator, sudjelovala sam na kampovima godinama. To je bilo mjesto gdje sam se prije točno deset godina prvi put susrela sa sivim fratrima. I bili su mi neobično zanimljivi. Sivi habit, pojas oko struka, krunica, sandale i bose noge, obrijana glava, duga brada i oči u kojima se može vidjeti Isus. Tada sam bila srednjoškolka i tek sam počela otkrivati što je to zapravo život. I da, oduševili su me. Oduševila me njihova jednostavnost i originalnost u nasljedovanju Isusa te ljubav prema njemu. Gledajući ih, i ja sam ga htjela bolje upoznati. Kada sam upozнала te

»neobične« fratre, nisam ni slutila kroz koje će me avanture to prijateljstvo provesti, a nisam ni sanjala da će mi Bronx postati drugi dom.

The next stop is 3rd Avenue - 149 Street

Svake godine isti scenarij. Dolazilo bi ljeto, a ja bih uvijek brojila ušteđevinu kako bih mogla opet otići do Bronxa. Mama se samo hvatala za glavu i govorila: »U Bronx? Opet? Što ako te netko otme? Što ako se ovo ili ono dogodi? Sad biste svi četvero išli? Djeco draga...« Ali nisu mama i tata bili tamo. Ne znaju oni da kad jednom odeš u Bronx, uvijek želiš ići u Bronx. *True story!* Kada u podzemnoj željeznici čuješ više ljudi koji govore španjolski nego engleski, kada vidiš kako su svi zapravo temperamentni, kada s jedne strane osjetiš miris ugrijanoga asfalta, a s druge miris piletine i »rice and beans« (riže i graha) iz obližnjega dominikanskog restorana, kada čuješ zvukove sirene policije i vatrogasaca na svakom koraku i kada čuješ latinoglazbu koja trešti iz stanova, auta i

trgovina, kada vidiš žene koje stoje ispred praonica za rublje i čekaju, kada prolaziš ispred zgrade, a ljudi u betoniranom dvorištu igraju domino, kada vidiš izloge prepune proizvoda i cijena i kada vidiš crnog Djeda Mraza, znaš da si došao u Bronx. U samom srcu tog kaosa nalazi se moj mali raj na zemlji.

Služenje siromašnima – No money, no honey and one Boss

Moj prvi duži boravak u Bronxu bio je u domu za beskućnike (St. Anthony's Shelter) u kojem sam volontirala zajedno sa sestrama. Zajedno s fratrima i drugim volonterima pripremali smo obroke, čistili, prali. Kako bi se »stanari« osjećali kao kod kuće, nakon večere organizirali bismo igre, gledanje filma, molitvu, rođendanske proslave. Uz to svjedočili smo dirljivim pričama svakoga pojedinca. Kako bi im pomogli da se što prije vrate u normalan život uz hranu i prenoćište, fratri im pružaju i medicinsku pomoć, savjetovanje, pomažu im da pronađu posao. No ne brinu se fratri samo o beskućnicima koji dolaze k njima, nego i o onima na ulici. Najveći dojam na mene je ostavio odlazak na tzv. Jesus run – odlazak do Manhattana

Često sam se pitala kako ovi redovnici sve to uspijevaju, odakle im ta snaga. Odgovor je zapravo vrlo jednostavan: molitva i euharistija.

u večernjim satima i susret s drugim licem grada. Pronalazimo beskućnike koji se spremaju za svoj počinak na ulici, u kartonskim kutijama. Prilazimo im, dajemo im sendviče, toplu čokoladu, odjeću koju smo za njih pripremili te večeri. Razgovaramo s njima. Neki već desetljećima žive na ulici, ne sjećaju se kako je to zapravo živjeti normalno. Neki ne traže hranu, žele samo razgovarati ili žele da ih se blagoslovi. Stvarnost. Fratři ne samo da pomažu

poznatljivi u okolini u kojoj djeluju, danas donacije dolaze same, od hrane i pokućstva do auta... Sve što dobiju dijele s lokalnom zajednicom. Stigao je tako jedan dan kombi pun salate. I dok smo u čudu gledali i pitali se kad će oni svu tu salatu pojesti, fratři su već bili u akciji i imali su dobro razrađen plan. Postavili su stolove ispred samostana, a na stolove smo poslagali salatu. Svi koji su prolazili ispred samostana uzeli bi salate koliko im je trebalo i tako je pun

**Kada sam upoznala te »neobične«
fratře, nisam ni slutila kroz koje će me
avanture to prijateljstvo provesti, a
nisam ni sanjala da će mi Bronx postati
drugi dom**

siromašnima, oni sami žive siromaštvo. Uvijek ih se može vidjeti u sivim habitima, čak i kad ih »izvedemo« na klizanje u Bryant park. Fra Louis kaže da se on u normalnoj odjeći osjeća golo. Habit je jednostavno postao dio njega, ono što on jest. Samostani su jednostavno skromni. U samostanima nemaju kompjutore, televizore ni mobitele. Sve što posjeduju donirano je. U počecima su fratři prosili za hranu i sve ostale potrebe. Sami pričaju da su prvih nekoliko mjeseci nakon osnutka zajednice preživljavali na sendviču od maslaca od kikirikija i džema. Budući da su postali pre-

kombi salate bio podijeljen dok si rekao keks. Za Božić dobiju veliku donaciju igraćaka. Kako bi razveselili najmlađe, organiziraju božićnu zabavu na kojoj te igračke i podijele. Fratři spavaju u vrećama za spavanje na podu, samo u iznimnim slučajevima na madracu na podu. Sjećam se kako sam se jednom prigodom susrela u Rimu s fra Anthonyjem koji je bio tamo na hodočašću s grupom. Cijela grupa odsjela je u hotelu s 4 zvjezdice. Na moje pitanje kakav je hotel i soba on odgovara: »Ma u redu je, ali ja i tu spavam na podu, neudobno mi je spavati na krevetu. Mislim da to moja leđa ne

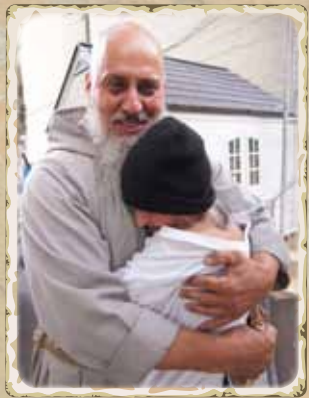

Always open

God in the streets of New York

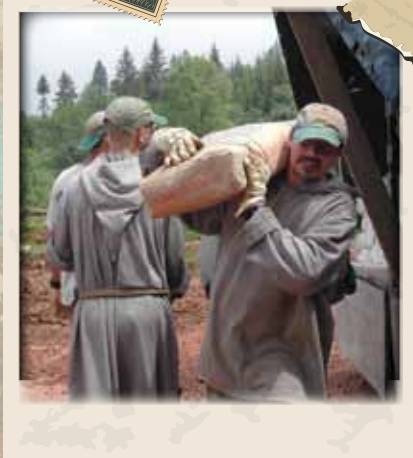

*Our Mission:
To Live the
Holy Gospel*

<http://franciscanfriars.com/>

Dolazilo bi ljeto, a ja bih uvijek brojila ušteđevinu kako bih mogla opet otići do Bronxa. Mama se samo hvatala za glavu i govorila: »U Bronx? Opet? Što ako te netko otme? Što ako se ovo ili ono dogodi?«

bi mogla podnijeti!» Na tom istom putovanju, dok smo čekali u zračnoj luci i razgovarali, u jednom trenutku fra Anthony je rekao: »Gotovo sve što posjedujem nalazi se u ovome ruksaku, nedostaje mi još par tenisica koje nisam ponio sa sobom, u kojima igram košarku. I to je to!« S lica mi se moglo pročitati koliko sam iznenađena. Sve stane u ruksak?! Ja sam samo pogledala u svoj pretrpani kofer u kojem je bio samo djelić onoga što posjedujem. Tad sam shvatila koliko je on zapravo skroz neopterećen materijalnim stvarima, koliko je slobodan.

Evangelizacija - Ain't no party like a Catholic party cause a Catholic party don't stop

Djeca u Bronxu dnevno su izložena mnogim napastima i opasnostima s ulice. Bande, nasilje, droga, zlostavljanje, disfunkcionalne obitelji, tinejdžerske trudnoće – sve je to dio svakidašnjice. Djeca se zbog toga osjećaju odbačeno, bore se s bijesom, usamljeni su. Fratri upoznaju tu djecu s Isusom. Otvorili su Centar sv. Franje. U njemu organiziraju kateheze, molitve, instrukcije za školu, košarkaške turnire, a uz to vode ih i na duhovne obnove poznate pod nazivom Youth 2000. Mi Hrvati naučili smo ljeta provoditi na moru ili negdje kod bake na selu. U Bronxu djeca su ljeti prepuštena ulici. Roditelji rade, i to često po nekoliko smjena, i nemaju vremena brinuti se za djecu. Kako djeca ne bi bila sama na ulici, u Centru sv. Franje fratri svakog ljeta organiziraju ljetni kamp Summer Life.

Nakon svih mojih priča o Bronxu i moje četiri prijateljice došle su sa mnom volontirati na kampu jedne godine. Zajedno s fratrima i desetakom drugih volontera iz cijeloga svijeta osmišljavali smo program za djecu. Sastojao se od pjesme

i plesa, molitve, kreativne radionice, predstava, igara i izleta na kupanje, u zoološki vrt i zabavni park. Sva djeca iz Bronxa su dobrodošla. Djeca su uvijek oduševljena tim programom i svake godine se vraćaju. Osjećaju da tu mogu biti djeca i da se netko brine za njih. To oduševljenje dijelili su i svi volonteri. Jedna moja prijateljica kaže da je do tada Crkvu gledala samo kao instituciju, a tamo je vidjela živu Crkvu, Crkvu koja se brine za svoju djecu.

Fratrri su neumorni i u služenju i borbi za prava nerođene djece. Svake subote dolaze ispred klinika za pobačaje i tamo mole, pokušavaju razgovarati s majkama i očevima koji ulaze u kliniku. Nekoliko puta pridružila sam im se u molitvi. Zaposlenici klinika ne vole kada vide da netko pokušava spasiti život. Jednom prilikom dok smo mi molili, jedan od zaštitara u klinici bio je toliko bijesan da je pljunuo fra Louisu u lice, ali on je to sve mirno podnio. Ponekad se tu zna uključiti i policija, ali ni to ih ne zaustavlja u njihovoj borbi za spas nerođenih.

Isti taj fra Louis, kojeg sam gledala kako ga pljuju, bio je uspješan poslovni čovjek i kako sam kaže, bio je zaokupljen materijalnom kulturom. Zараđивао je toliko da se nakon 10 godina staža umirovio jer je već tada imao dovoljno. Njegova velika ljubav bila je glazba te se nakon umirovljenja posvetio sviranju saksofona po noćnim klubovima.

Nakon nekoliko godina naganovanja udovoljio je maminjoj želji za odlaskom u Međugorje. To hodočašće uključivalo je i odlazak u Rim te je mislio da će se, ako ništa drugo, barem u Rimu zabaviti. Jednoga jutra jako ga je zaokupilo razmišljanje o odnosu Marija – Isusova majka, Marija – njegova majka, te se pitao znači li to da bi Isus njemu mogao biti brat? Tada je doživio poruku: »Da, ja sam tvoj brat i želim blagosloviti tvoje ruke!« Kroz tu jednu rečenicu on je upoznao Isusa. Uvidio je da ga

raznih katoličkih glazbenika. Catholic Underground postalo je mjesto druženja starih i mladih.

Molitva – God is good all the time, all the time God is good

Često sam se pitala kako to sve uspijevaju, odakle im ta snaga. Odgovor je zapravo vrlo jednostavan: molitva i euharistija. U svakom samostanu nalazi se

Oduševila me jednostavnost i originalnost ovih franjevaca u nasljedovanju Isusa te ljubav prema njemu. Gledajući ih, i ja sam ga htjela bolje upoznati

Isus uistinu poznaje i da ga prati. Nekoliko godina kasnije zaređen je za svećenika i kaže da nikad nije bio sretniji.

Većina fratara glazbeno je nadarena i kod njih se uvijek pjeva i svira. Pokušavaju upoznati druge s Isusom na razne načine. Fra Stan Fortuna pravi je dokaz toga. Uz to što je svećenik, on je ujedno i raper (vidi *Youtube*). Jedan od oblika evangelizacije je i organizacija Catholic Undergrounda. Jednom mjesečno uzimaju instrumente u ruke i predvode pravu katoličku zabavu. Prvi dio večeri sastoji se od molitve i klanjanja u crkvi. Drugi dio je koncert

kapelica koja je jednostavno uređena i u kojoj se nalazi samo križ svetog Damjana i slika Majke Božje od Guadalupe, zaštitnice njihova reda. Jednostavnost znači veću koncentraciju na Isusa. Njihov cijeli dan zapravo je ispunjen molitvom. Jutro započinju molitvom časoslova i misom. Tri puta dnevno mole Anđeo Gospodnji. Svaki dan sat vremena provode pred Presvetim. Budući da su stariji fratrri blisko surađivali s Majkom Terezijom, ona im je dala poticaj da u svoj dnevni raspored uvedu sat vre-

Vadim Petrakov / Shutterstock.com

U svakom samostanu nalazi se kapelica u kojoj je i slika Majke Božje od Guadalupe, njihove zaštitnice

mena pred Presvetim. Navečer zajedno mole kronicu. Jedan dan u tjednu posvećuju molitvi, odmoru i bratskom druženju. Svaki fratar jednom mjesečno odlazi u osamu na dva dana kako bi mogao provesti vrijeme u molitvi i tišini te kako bi se mogao odmoriti od užurbanog tempa rada u Bronxu.

Mnogo sam puta ponovila da zapravo odlazim u Bronx na duhovnu obnovu, koliko god to nemoguće zvučalo. Tamo sam vidjela pravi život, tu veliku borbu. Vidjela sam Isusa kojega donose na ulice i ne drže ga zatvoreno u nekoj prostoriji. I tamo, usred toga »kasa«, uživala sam u najljepšim trenucima tišine. ■

Svaki mladi čovjek razmišlja o vlastitom životu i prije ili kasnije pita se što izabrati da bi bio sretan. Netko u sebi osjeća i poticaje na duhovni poziv. Evo nekoliko praktičnih koraka koji mogu pomoći.

1 Prvo, pogledaj Kristovu ljubav i vidi što ona pobuđuje u tvom srcu. Kada zastaneš i razmišljaš o njegovoj žrtvi, postoje li trenutci kada ga želiš slijediti, biti potpuno njegov i dati mu sebe bezrezervno i uložiti sve što imaš kako bi ga doveo i drugima?

2 Drugo, dobro pogledaj sve što ti je dao: dar života, dar vjere, zdravlje, mogućnosti koje si imao, možda tvoje obraćenje. Pogledaj bi li tamo mogle postojati neke stvari koje bi mogle upućivati u smjeru poziva, kao tvoj drukčiji pogled na život, za razliku od tvojih prijatelja.

Prvi koraci u razlučivanju duhovnog poziva

Jesi li ikada osjetio određeni nemir u srcu i da moraš više istražiti? Je li ti netko rekao: »Jesi li ikada razmišljao o tome da postaneš svećenik« ili: »Jesi li ikada razmišljala o tome da postaneš časna sestra?« Želiš staviti Boga na prvo mjesto u svom životu i saznati što je njegov plan za tebe, ali ne znaš gdje započeti. Ovaj će ti tekst pomoći da napraviš prvi korak u razlučivanju Božje volje i dat će ti dodatni uvid u tvoj istinski poziv.

Autor: fr. Anthony Bannon

Preuzeto s www.vocation.com

S engleskog prevela: Antonija Zidarić

3

Treće, zatraži savjet od dobrog svećenika u ispovijedi. Prođi kroz svoj život s njim i budi iskren o dobru i zlu koje vidiš tamo. Pitaj ga vjeruje li da postoji nešto u tvojoj prošlosti što bi moglo biti prepreka tvom pozivu. Ako je on ne vidi, to je još jedan razlog da pobliže razmotriš poziv.

4

Četvrto, posjeti sjemenište ili zajednicu koja te privlači i vidi što Bog pobuđuje u tvom srcu dok si tamo. To će također biti dobar trenutak za duboki razgovor s ravnateljem, sličan onome koji si imao u ispovijedi. Preporučuje li ti on da napraviš daljnji korak na temelju onoga što mu kažeš? Ako su te on i tvoj ispovjednik potaknuli da pratiš poziv, to će, kao i ono što osjećaš prema tome što te privlači, biti glavni znakovi koji upućuju prema pozivu.

5

Peto, savjet u vezi s tvojim osjećajima: oni su promjenjivi, mijenjaju se u kratkom vremenu a da toga često nisi ni svjestan. Jedan dan mogu biti tako pozitivni da ti je nemoguće sumnjati u nešto, a sljedeći dan oni mogu biti toliko negativni da ni u što nisi siguran. Tvoj odgovor na poziv ne može biti tako nestalan, on mora biti na razini tvoje volje, a ne tvojih osjećaja. To znači temeljen na razlozima i motivima koji su čvršći i trajniji, više temeljeni na stvarnosti (nadnaravna stvarnost – milost, Božja ljubav, Božja vjernost, potrebe duše...). Kristova ljubav nije bila temeljena na osjećajima, iako pozitivni osjećaji mogu pomoći da se putovanje započne. No putovanje nas mora dovesti na razinu ljubavi, potpunu predaju iz ljubavi. To je ono što čini svećenički ili posvećeni poziv.

Usporedno s poduzimanjem tih koraka, morat ćeš se razviti i pratiti program duhovnog rasta. Od velike će ti pomoći biti ako budeš imao duhovnika. Naš duhovni napredak ovisi o Božjoj milosti i bilo koji program koji smo

postavili za sebe jednostavno je plan koji se temelji na našoj samospoznaji, kako bi se uklonile zapreke Božjoj milosti i omogućile radnje koje ti mogu pomoći uroditi plodom. Neke točke koje treba uključiti:

1 Dnevna osobna molitva (svaki dan provodi vrijeme u tišini ili u razmatranju, moli kronicu ili dio krunice, navečer ispitaj savjest itd. Budi realan, ne opterećuj se, ali uključi te elemente molitve.)

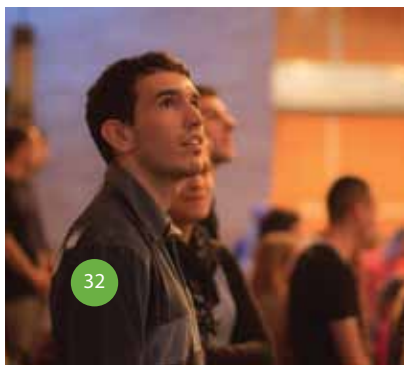
2 Učestalo prisustvuj misi i primaj euharistiju (pričest) i pristupaj sakramentu ispovijedi.

4 Sudjeluj u evangelizaciji. Neki od primjera: pomogni pokrenuti skupinu za raspravu, molitvenu skupinu ili skupinu za proučavanje Biblije, pomaži u skupini mladih, evangeliziraj od vrata do vrata (www.ytm.org može ti dati neke ideje), pomozu u pro-life radu itd.

3 Obrati pozornost na svoje dužnosti (studij, obitelj, posao itd.).

6 Živi zdrav društveni život, svakako izbjegavaj prijateljstva ili atmosfere koje idu protiv kršćanskih vrijednosti.

5 Pronađi ključnu krepost ili dvije na kojima trebaš raditi, ovisno o tome što si shvatio da je tvoja slaba točka (na primjer: strpljenje, odgovornost, ljubav, samokontrola i dr.). Odaberi samo jednu! Svi moramo raditi na svim vrlinama, ali izbor jedne zapravo nam pomaže da radimo na svima njima, gotovo da toga nismo ni svjesni.

Pravi ključ u razlučivanju svega ovog je dakako slušanje Krista. Reci mu da mu vjeruješ u potpunosti i jednostavno želiš učiniti sve što on traži od tebe. Inzistiraj na tome u svojoj molitvi. Reci mu često

da ga voliš. Teži tome da ga dovodiš drugima svakoga dana sve više. Malo po malo stvari će početi biti jasnije, a ti ćeš se tako pripremiti na ono što on ima na umu za tebe, što god to bilo. ■

TAJ ISUS ME PROVOCIRA

Ja se ljutim, a on mi kaže: *Oprosti!*
 Ja se plašim, a on mi kaže: *Budi hrabra!*
 Ja sumnjam, a on mi kaže: *Imaj povjerenja!*
 Ja se loše osjećam, a on me poziva: *Dođi i idi za mnom!*
 Ja nagomilavam blago, a on mi zapovijeda: *Ostavi ga!*
 Ja kujem planove, a on zahtijeva da ih napustim.
 Ja tražim sigurnost, a on mi kaže: *Ja ti je ne obećavam.*
 Ja hoću živjeti, a on želi da žrtvujem svoj život.
 Ja želim igrati ulogu šefa, a on mi kaže: *Pokušaj slušati!*
 Ja želim naređivati, a on mi kaže: *Slušaj!*
 Ja želim sve iskusiti, a on mi kaže: *Vjeruj!*
 Ja tražim očitost, a on mi govori u prisposodobama.
 Ja volim poeziju, a on mi konkretno govori.
 Ja volim svoj mir, a on želi da budem nemirna.
 Ja želim nasilje, a on mi priča o miru.
 Ja se mašam mača, a on hoće da ga vratim u korice.
 Ja tražim osvetu, a on mi kaže: *Okreni drugi obraz!*
 Ja govorim o miru, a on je došao donijeti mač.
 Ja želim ublažiti stanje, a on veli da je donio oganj na zemlju.
 Ja se želim uzvisiti, a on zahtijeva da budem kao dijete.
 Ja se želim skriti, a on mi kaže: *Pokaži svoju svjetlost!*
 Ja tražim prvo mjesto za stolom, a on hoće da zauzmem posljednje.
 Ja želim biti na svijećnjaku, a on mi govori: *Moli u skrovitosti!*

Ne! Takva Isusa doista ne razumijem! On me provocira!

Poput mnogih njegovih sljedbenika mogla sam izabrati drugog učitelja, koji bi bio jasniji i manje provokativan. Ali, kao i Petar, ne poznajem drugog koji bi poput njega imao u sebi riječ života vječnoga!!!

Duhovna zvanja - svjedočenje istine

Poruka pape Franje za 51. svjetski dan molitve za duhovna zvanja, 11. svibnja 2014., nedjelja Dobrog Pastira

Draga braćo i sestre!

U Evanđelju piše: »Obilazio je Isus sve gradove i sela... Vidjevši mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira. Tada reče svojim učenicima: 'Žetve je mnogo, a radnika malo'« (Mt 9,35–37). Te nas riječi iznenađuju jer svi znamo da najprije treba orati, sijati, obrađivati da bi se poslije, kada za to dođe vrijeme, moglo ubrati bogatu žetvu. Isus naprotiv kaže »žetve je mnogo«. Ali tko je to radio da je urod tako obilan? Odgovor je samo jedan: Bog. Očito je da je njiva o kojoj govori Isus čovječanstvo, a radnici smo mi. A plodonosni rad koji daje »obilje ploda« je Božja milost, zajedništvo s njim (usp. Iv 15,5). Molitva koju Isus traži od Crkve je molitva da se poveća broj onih koji su u službi njegova Kraljevstva. Sveti Pavao, koji je bio jedan od tih »Božjih suradnika«, neumorno se posvećivao evanđelju i Crkvi. Sa sviješću onoga koji je osobno iskusio koliko je Božja spasenjska volja nedokučiva

**Ne smijemo se bojati:
Bog s velikom ljubavlju
i spretno prati djelo
svojih ruku, u svakoj
životnoj dobi. On nas
nikada ne napušta!**

i kako je u temelju svakog poziva Božji milosni zahvat, Apostol podsjeća korinthske kršćane: »Božja ste njiva« (1 Kor 3,9). Zato se u našem srcu javlja prije svega divljenje zbog obilne žetve koju jedino Bog u svojoj darežljivosti može dati, zatim zahvalnost zbog ljubavi koja nas uvijek pretječe i naposljetku klanjanje zbog djela koje je on učinio, koje traži naš slobodni pristanak da djelujemo s njim i za njega.

Toliko smo puta molili riječima psalmista: »on nas stвори, i mi smo njegovi, njegov smo narod i ovce paše njegove« (Ps 100,3) ili: »Jer Jahve sebi odabra Jakova, Izraela za dragu svojinu« (Ps 135,4). Međutim, mi smo Božja »svojina« ne u smislu posjedovanja koje nas čini robovima, već čvrste povezanosti između Boga i nas, u skladu sa savezom koji je vječan, jer »vječna je ljubav njegova« (Ps

136). U izvješću o pozivu proroku Jeremije, na primjer, Bog podsjeća kako on neprestano bdije nad svakim od nas da se u nama ostvari njegova riječ. U tekstu se koristi slika grane badema, stabla koje prvo procvate, najavljujući tako ponovno rađanje života na proljeće (usp. Jr 1,11–12). Sve dolazi od njega i njegov je dar: svijet, život, smrt, sadašnjost i budućnost, ali – umiruje apostol – »vi [ste] Kristovi, a Krist Božji« (1 Kor 3,23). Time je objašnjen način na koji pripadamo Bogu: kroz jedinstveni i osobni odnos s Isusom, koji nam je dan krštenjem od samog početka našeg preporođenja na novi život. Krist je, dakle, taj koji nas stalno poziva svojom riječju, da bismo se pouzdali u njega, ljubeći ga »iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage« (Mk 12,33). Zato svaki poziv, premda su putovi različiti, uvijek zahtijeva izlazak iz sebe kako bismo u središte vlastitog života stavili Krista i njegovo evanđelje. I u bračnom životu i u različitim oblicima redovničkoga posvećenja, kao i u svećeničkom životu, treba prevladati načine razmišljanja i ponašanja koji nisu u skladu s Božjom voljom. To je, dakle, »izlazak koji nas vodi na put klanjanja Gospodinu i služenju njemu u našoj braći i sestrama« (obraćanje članovima Međunarodne unije generalnih poglavara, 8. svibnja 2013.). Svi smo zato pozvani klanjati se Kristu u svojim srcima (1 Pt 3,15) kako bismo

Gospodin nije izabrao nas kršćane za male stvari; uvijek težite naprijed, stremite velikim stvarima. Utrošite svoj život za velike ideale!

dopustili da ih zahvati svojom milošću sadržanoj u sjemenu riječi, koje mora rasti u nama i pretvoriti se u konkretno služenje našim bližnjima. Ne smijemo se bojati: Bog s velikom ljubavlju i spretno prati djelo svojih ruku, u svakoj životnoj dobi. On nas nikada ne napušta! Stalo mu je do ostvarenja njegova nauma o nama i namjerava to ostvariti uz naš pristanak i suradnju. I danas Isus živi i kroči kroz stvarnosti našeg svakodnevnog života da se približi svima, počevši od posljednjih, da nas ozdravi od naših slabosti i bolesti. Obraćam se sada onima koji su spremni čuti Kristov glas koji odzvanja u Crkvi i shvatiti koji je njihov poziv. Pozivam vas da slušate i slijedite Isusa i da dopustite da vas iznutra preobrazе njegove riječi koje »duh su i život su« (Iv 6,63). Marija, Isusova i naša majka, ponavlja također

Zato svaki poziv, premda su putovi različiti, uvijek zahtijeva izlazak iz sebe kako bismo u središte vlastitog života stavili Krista i njegovo evanđelje.

rađa iz Božjeg srca i niče u dobrom tlu vjerničkog naroda, u iskustvu bratske ljubavi. Nije li Isus rekao: »Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge« (Iv 13,35)?

Draga braćo i sestre, živjeti to »visoko mjerilo redovitoga kršćanskog života« (usp. Ivan Pavao II., apost. pismo Novo millennio ineunte / Na početku novoga tisućljeća, 31) znači pokatkad ići protiv struje i nailaziti na svom putu na prepreke, izvan nas i u nama samima. Sâm Isus nas opominje: dobro sjeme Božje riječi često otme Zli, zapriječe nevolje, uguše

brige i zavodljivosti svijeta (usp. Mt 13,19–22). Sve bi nas te teškoće mogle obeshrabrili i navesti da se priklonimo naizgled udobnijim putovima. Ali prava radost pozvanih sastoji se u vjeri i iskustvu da je on, Gospodin, vjeran. A s njim možemo hoditi putom života, biti učenici i svjedoci Božje ljubavi, otvoriti srce za velike ideale, za velike stvari. »Gospodin nije izabrao nas kršćane za male stvari; uvijek težite naprijed,

stremite velikim stvarima. Utrošite svoj život za velike ideale!« (homilija na misi s podjeljivanjem sakramenta potvrde, 28. travnja 2013.). Od vas biskupâ, svećenikâ, redovnikâ te kršćanskih zajednicâ i obitelji tražim da pastoral zvanja usmjerite u tom pravcu, prateći mlade na putovima svetosti koji, budući da su osobni, »zahtijevaju istinsku i vlastitu pedagogiju svetosti, koja treba biti sposobna prilagoditi se pojedinim osobama. Ona će morati spojiti bogatstva ponude upućene svima, dakle tradicionalne oblike osobne i zajedničke pomoći te novije oblike ponuđene u skupinama i u pokretima koje Crkva priznaje« (Ivan Pavao II., apost. pismo Novo millennio ineunte / Na početku novoga tisućljeća, 31).

Oraspoložimo dakle svoje srce da bude »dobro tlo«, da slušamo, prihvaćamo i živimo Božju riječ i tako donosimo rod. Što se budemo bolje znali sjediniti s Isusom kroz molitvu, Sveto pismo, euharistiju i sakramente slavljene i življene u Crkvi i živom bratstvu, to će više u nama rasti radost suradnje s Bogom u službi Kraljevstva milosrđa i istine, pravde i mira. I žetva će biti obilna, razmjerna milosti koju budemo s poučljivošću znali primiti u sebe. U toj nadi, i s molbom da molite za mene, svima od srca podjeljujem svoj apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 15. siječnja 2014. ■

nama: »Što god vam rekne, učinite!« (Iv 2,5). Bit će vam od velike koristi uključiti se s pouzdanjem u zajednički hod neke zajednice koji je kadar osloboditi u vama i oko vas najbolje energije. Poziv je plod koji dozrijeva na dobro obrađivanoj njivi uzajamne ljubavi koja se pretvara u uzajamno služenje, u kontekstu autentičnog crkvenog života. Ni jedan se poziv ne rađa i ne živi sam za sebe. Poziv se

Fr. Anto Bobaš: Glazbom svjedočiti duhovni poziv i Boga

Razgovor vodio: SUSRET

Anto Bobaš poznati je dominikanac i kršćanski rock-glazbenik i pjesnik. Od rane je mladosti zaljubljenik u heavy metal. Još je onda razmišljao kako bi bilo lijepo kad bi se uz rock-zvuk moglo pjevati o Isusu, o Gospi, o našoj kršćanskoj vjeri. S bratom Jadrankom osnovao je kršćanski rock-sastav (white metal) Glasnici nade 1991. godine, ali svećenički mu je poziv uvijek bio na prvom mjestu. Cilj njegova sviranja je glazbom naviještati evanđelje, koje jest i ostaje prava i konačna svrha svega, tako i glazbe

Možeš li za čitatelje našega lista opisati put svoga duhovnoga poziva? Sjećaš li se trenutka kada si u srcu osjetio da biraš svećenički i redovnički poziv u dominikanskom redu?

– Prije svega pozdrav svim čitateljima ovih stranica. Dobri Bog vas blagoslovio. Vjerujem da je put duhovnoga poziva kod svakoga od nas drukčiji i siguran sam da ne postoje dva ista puta. U svome darivanju Gospodin je itekako velikodušan; i kao što je dvanaesticu učenika, koje je okupio oko sebe, svakoga pozivao na osobit način, tako i danas svakoga od nas poziva na samo

nama osobit i prepoznatljiv način. U mome duhovnom pozivu vjerujem da je najveću ulogu odigrala moja obitelj. Odgajani smo u kršćanskom/katoličkom duhu. Zajednička jutarnja i večernja molitva, a ako smo bili kod kuće, onda s mamom i molitva Anđeo Gospodnji u podne. To je jednostavno bio sastavni dio našega dana; s molitvom smo ustajali i lijegali u krevet.

Bio sam jedan od ministranata u našoj župnoj crkvi u Brajkovićima, a to je onda značilo – ne samo nedjeljna sveta misa, nego veoma često i preko tjedna. Dakle, odmah nakon ustajanja otišao bih nahraniti krave, opraio

bih se i išao u crkvu. Već od 5. razreda u meni su se počela gomilati pitanja: što i kamo dalje nakon 8. razreda? Za što se odlučiti?

U onim stranama iz kojih dolazim izbor mi se baš i nije činio prevelik. Mogao sam biti rudar u rudniku u susjednom selu, metalurg u željezari u Zenici ili trgovac u nekoj od prodavaonica u našim selima. Dakako, i sve to ako budem imao sreće i vezâ kod određenih ljudi koji su bili na pozicijama pa da me zapadne jedno takvo mjesto.

Ne obezvrjeđujući nijedan od tih pozivâ, od početka sam sanjao neko more veće. Srce je htjelo nešto drugo! Ugledajući se na svoju braću – jedan je već bio zaređen za svećenika, a drugi je bio pred završetkom studija teologije – mislio sam: zašto barem ne pokušati? Zašto ne probati taj život – u samostanu?

Razmišljajući iz ondašnje perspektive, rekao bih da je to bila vrsta znatiželje, a razmišljajući s ove današnje perspektive, mislim da je sve to netko odozgor svojom sigurnom rukom vodio.

Slava Ocu za sve misnike i redovnike, da ih Bog održi u njihovoj teškoj službi...

Dolaziš iz velike obitelji. Trojica ste braće svećenici, a jedna sestra je redovnica. Danas je rijetkost da postoje mnogočlane obitelji, a kamoli toliki broj duhovnih zvanja iz jedne obitelji. Čini se da je danas puno važnije od riječi svjedočanstvo života. Jeste li preko radosnog svjedočenja poziva jedan drugome bili poticaj da se odazovete?

– U vrijeme moga djetinjstva mnogočlane obitelji u našem kraju nisu bile ništa neobično. Bilo nas je desetero djece (troje je umrlo). Bilo je u selu obitelji koje su imale i više od desetero djece. No danas je i tamo drugo vrijeme.

Dakako da je svjedočanstvo života svakog svećenika, redovnika/redovnice od itekako velike važnosti za mlađe naraštaje, za one koji dolaze. Negdje sam pročitao da se duhovni poziv rađa iz susreta s tuđim idealima. Rekoh, rađa se; a onda tijekom vremena svatko se u tom pozivu prepoznaje ili ne prepoznaje: sebe i svoje ideale, koji nas onda nose kroz život.

Jedan je brat bio franjevac, sestra franjevka, a drugi je brat bio dominikanac. I mene je poziv redovnika interesirao više od svega jer za nešto dru-

go, kao dječak iz Brajkovića koji je tek kretao u život, nisam ni znao.

Kao po nekoj inerciji, dokumente sam po župnikovoj želji predao u Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, gdje sam imao dobre odgojitelje i profesore, koji su u mene postavili dobre temelje za moj kasniji redovnički život. Nakon mature put me je odveo u vojsku, a onda sam došao k bijelim fratrima (dominikancima) u Zagreb.

Duhovni pozivi dolaze i iz obitelji koje nemaju vjerske temelje. Oni možda imaju teži put. Kako im pomoći?

– Kao dječaku bilo mi je teško zamisliti da uopće postoje obitelji koje nemaju vjerske temelje. Mislio sam da sve obitelji, kao i naša, žive i prakticiraju svoju vjeru; neovisno o tome jesu li kršćani/katolici ili su muslimani, koji

Svima koji osjećaju duhovni poziv primjer našega redovničkog i svećeničkog života može i treba biti na poticaj.

su nam bili prvi susjedi. A onda, kad sam se otisnuo u svijet, točnije kad sam došao u sjemenište, vidio sam da svi ne dolazimo iz praktičnih vjerničkih obitelji. Kasnije, za vrijeme studija teologije u Zagrebu i u Bonnu, i otkako sam svećenik, te sam istine svakoga dana sve više bio svjestan. Kako im pomoći? Svima koji osjećaju duhovni poziv primjer našega redovničkog i svećeničkog života može i treba biti na poticaj.

Uz apostolat koji činiš kao učitelj studenata i kao župnik, baviš se već niz godina i duhovnom glazbom. Poznata je vaša grupa Glasnici nade koja kroz rock-glazbu naviješta i svjedoči kršćansku vjeru. Koliko je glazba važna u apostolatu Crkve?

– Još kao dječak shvatio sam da je glazba izvrstan medij koji itekako može utjecati na nečiji život. Odlučujuće je samo koji predznak ima! U našoj kući oduvijek se slušao onaj čvrsti glazbeni zvuk. Odrastao sam uz ploče Deep-Purplea, Beatlesa, Nazaretha, T-Rexa, Bijelog dugmeta, kasnije Divljih jagoda... Slušajući brujanje gitara i čvrste udarce bubnja, sanjao sam o tome da i ja tako sviram, samo da riječi pjesama budu ono što sam čitao na stranicama Biblije, tj. poruka Isusa Krista.

Stariji brat Jadranko već je imao svoj bend 202; svirali su pretežno covere i tek dvije-tri svoje pjesme. Bile su ih pune školske dvorane u Lašvanskoj dolini. Nakon povratka sa studija u Njemačkoj, gdje sam se još više upoznao s pokretom whitemetala, odlučili smo i nas dvojica pokrenuti projekt »kršćanskoga rocka« (prvi u ovim našim stranama), što će reći: isti zvuk, kakvim smo se nekad zanosili, samo poruka pjesama bit će poruka radosne vijesti našega Učitelja iz Nazareta; i dakako, primjer našeg kršćanskog života. To dvoje trebalo je biti temelj našeg glazbenog opredjeljenja. Znali smo da će biti teško, ali čvrsto smo vjerovali u ideju koju smo željeli progurati. Od početka nailazili smo na velike teškoće. Bilo je to teško vrijeme za Glasnike, vrijeme kad su nas puno više slušali »vani«, tj. u izvancrkvenim krugovima nego unutar Crkve. Duhovna je glazba već imala svoje utabane staze, u koje se nas dvojica kao Glasnici nade nismo uklapali, a da pravo kažem – nismo ni htjeli. Nama se takav način i svirački i tekstualno činio

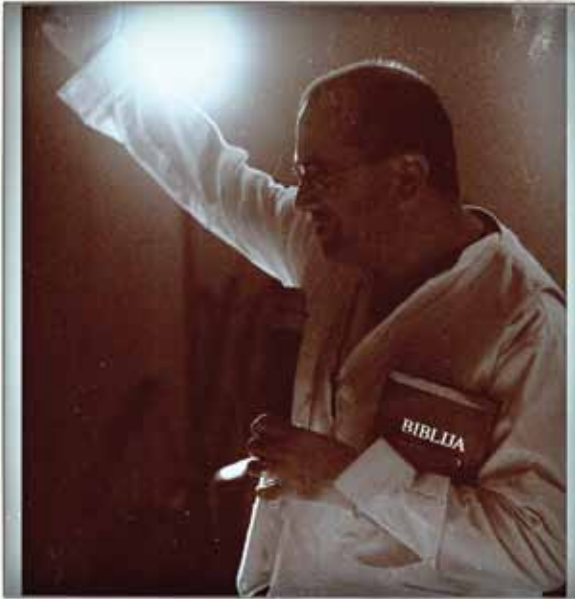
previše sladunjav. S druge strane, naš način razmišljanja i naša glazba mnogima je bila obična buka.

Prve kasete koje smo tih devedesetih snimili prodavali smo s takvim oduševljenjem, vjerujući u to što činimo. Naravno da bi me zaboljele riječi čak i neke moje subraće; kada bismo ih zamolili da dođemo svirati kod njih, odgovorili bi: »Moji mladi ne slušaju takvu glazbu!« ili: »Kad odsvirate to svoje, biste li mogli onda i nešto za zabavu?!« Pokušavali smo i svećenicima objasniti da ne dolazimo zbog zabave, nego da mlade želimo i kroz glazbu odgajati, ugrađivati u njih naše kršćanske vrijednosti.

Ništa nam drugo nije preostajalo nego šutjeti i raditi dalje. Vjerovali smo da će doći i naše vrijeme, vrijeme kad će na vidjelo izaći one istinske vrijednosti koje smo kao »propovjednici« željeli pokazati baš glazbom i preko glazbe.

Uza sve to, nama se glazba činila i kao izvrsno »mjesto susreta« s mladima, koji s Crkvom i s bilo kakvom religioznošću nisu imali ili nisu željeli imati bilo kakav kontakt. Opće je

Ugledajući se na svoju braću – jedan je već bio zaređen za svećenika, a drugi je bio pred završetkom studija teologije – mislio sam: zašto barem ne pokušati? Zašto ne probati taj život – u samostanu?

poznato da današnji mladi svi odreda slušaju glazbu; upravo je dakle glazba trebala biti vrsta udice za koju bi se mladi zakačili i koja bi ih potaknula da malo više počnu razmišljati o poruci koju mi odašiljemo u svojim pjesmama.

Kad bi čuli naše pjesme, ili na sam njihov spomen, mnogi bi samo zavrtjeli glavom. Svi ti kritičari kao da su zaboravljali ono bitno: da mi živimo i izvan crkvenog prostora, izvan liturgije. Kad završi sveta misa, ja i dalje ostajem kršćanin vjernik, koji želi svoju vjeru živjeti i svjedočiti je drugima! Nijednom riječju nismo rekli da se naše pjesme moraju svi-rati za vrijeme svete mise; ali svoju kršćansku vjeru i svoje vjersko opredjeljenje nosim posvuda sa sobom – i želim ga

svjedočiti kroz glazbu i tamo gdje to neće biti nimalo ugodno ni poželjno.

Živimo u vremenu u kojem prevladava multimedija, ne samo preko glazbe, nego i preko filmova, interneta i sl. Koliko su danas važni vizualni mediji u apostolatu Crkve? Koristi li ih se dovoljno?

– Kao što je nama kršćanima/katolicima važan znak križa, kojim se križamo kada ustajemo i kad liježemo, toliko su u životu suvremenog čovjeka važni mediji. Sjećam se, dok sam bio na službi u našem dominikanskom samostanu u Korčuli, rado sam pomagao mjesnom župniku don Frani u svemu, pa tako i u blagoslovu

obitelji u božićnom vremenu. Hodajući tako s ministrantima od kuće do kuće, od obitelji do obitelji, čuo sam ih kako svaki put kad izidemo od neke obitelji i idemo prema drugoj, izgovaraju nekakve brojeve. Kad više nisam mogao izdržati, znatiželjno sam ih upitao o čemu je riječ? Jedan od njih mi je rekao da broje koliko ima kuća koje imaju novu vrstu TV prijammnika, tj. one s tankim ekranom. Nisam mogao vjerovati!

Kada uđete u bilo koji prodajni centar, jednostavno ne znate kamo biste prije pogledali od tolike ponude. Monitori za kompjutore, TV prijammnici... Samo neka su što veći i sa što više mogućnosti.

Bogu hvala da je moj život daleko od takvih razmišljanja. Ispred televizije sam sjedio zadnji put u ljeto 2007. godine. Jednostavno nemam vremena za njih, i ne dam im ni sekundu svoga vremena; ne dam da mi oni »boje« moju svakidašnjicu svojim »crnilom«. Puno više želim svoj dan i svoje vrijeme ispuniti radošću i smijehom i obojiti ga najljepšim duginim bojama.

Znam da me ovakav stav prema hrvatskom TV programu ne opravdava da uopće odbacim vizualne medije jer oni kojima sam kao svećenik poslan itekako koriste blagodati suvremene audio i vizualne tehnologije. Internet je posebno u modi jer preko njega u našu sobu dolazi sve.

Kad sam se vratio iz Njemačke sa studija, 1990. godine, bio

sam prvi u našoj dominikanskoj provinciji koji je imao kompjutor. Program za pisanje bio je još u DOS-u, a printer je bio iglični, s vrpcom kao na stroju za pisanje. Danas mislim da dva ili tri fratra nemaju kompjutor.

Radujem se jer i ove kateheze za odrasle u Zagrebačkoj nadbiskupiji pokazuju da je i Crkva počela prilično razmišljati u tome pravcu. Naravno, za takvo što je potrebno imati školovani kadar, ljude koji će se moći nositi s potrebama i zahtjevima tog posla. Na tom planu Crkvi predstoji još puno posla, koji se tek ima učiniti! Dakako da bi uz dva radija (HKR i Radio Marija) trebalo razmišljati i o pokretanju prve katoličke televizije. Ipak, ja još uvijek više volim audiosadržaje i bio bih najsigurniji kada bih mogao imati vlastiti radio, koji neka pokriva samo područje moje župe. Program bih potpuno prilagodio župljanima. U vijestima

se ne bi govorilo o političkim moćnicima ni o njihovu prepućavanju, nego o običnim ljudima i događajima s ulica naše župe. A i glazba bi bila... zna se: kršćanski rock!

Ima dosta mladih koje interesira koju glazbu smiju slušati. Naime znamo da tzv. duhovnost new agea uz filmove i literaturu propagira i glazbu. Ta glazba je privlačna. Može li ona utjecati na prenošenje nekih krivih ideja i ućenja. Također, slična je situacija i s govorom o heavy metalu koji se često povezuje sa sotonizmom. U duhovnim razgovorima mladi znaju postavljati takva pitanja. Što im odgovoriti?

– Nisam toliko verziran da bih mogao govoriti o new ageu; jednostavno nije moje područje. New age je bio itekako popularan u Njemačkoj u vrijeme mojih studentskih dana – druga polovica i kraj osamdesetih. I onda, kad su se ljudi tamo već pomalo umorili od toga, kad je ona udarna snaga new agea bila u silaznoj putanji, vratio sam se u Hrvatsku, a ovdje je new age tek počinjao. Nažalost, onda je došao rat pa mi od new agea nismo doživjeli svu onu silinu, kako su je doživjele mnoge zemlje na Zapadu.

Činjenica je i na glazbenom planu da je u svemu tome u pitanju velika »mašinerija«

koja najprije ispituje tržište. Ciljano se ide na određene dobne skupine da bi se zadovoljila njihova traženja, njihovo područje interesa. Menadžerima koji se bave tržištem dobro je znana situacija da većina mladih slušatelja glazbe uopće nema nekakvu jasnu sliku svijeta ni ovosvjetske stvarnosti, niti imaju izgrađenu bilo kakvu religioznost koja bi imala svoje temelje, u što bi oni bili uvjereni i što bi mogli i iskustveno potvrditi, ili što već prakticiraju kroz određene oblike pobožnosti.

Koliko sam puta na internet-skim forumima po riječima i po stavovima koje su zastupali znao prepoznati neke od svojih bivših vjeroučenika. Nažalost, iako je to praksa kod mnogih današnjih mladih, ostajao sam bez teksta kada bih čuo da su oni s vjerskim odgojem završili odmah nakon pričesti, krizme...

Upravo takvi onda postaju laka meta mnogih promućudnih menadžera, koji im baš kroz glazbu serviraju raznorazne ideje, recimo da su religioznog sadržaja, ideje koje nemaju ničega zajedničkoga s onim čemu nas uči Isus.

U svojoj sam župi imao slučaj u kojem dotična osoba nije prestajala tvrditi da su Isus i Sai Baba jedno te da se oni samo nadopunjuju. Sve do jedne večeri kada je panično pozvonila na vrata našeg samostana vičući odmah s vrata: »Spašavajte me, ubit će me! Ne mogu više živjeti s ovim zlom!«

Sjećam se jednog gostovanja na Radio Splitu; promovirali smo novi album, drugi po redu: »Dođi Kraljevstvo Tvoje«. Bilo je to u jesen 1992. godine. Jedan me je zabrinuti ženski glas preko telefona pitao: »Hoće li se moja kćerka spasiti; ona tako voli slušati Guns n' Roses?!«

Najčešća pitanja, koja i danas čujem, jesu: »Što je s Metallicom? Smijem li slušati Iron-Maiden? AC/DC?« U vrijeme gostovanja Marylina Mansona u Puli bio sam jedini svećenik koji je govorio da je prekasno braniti i upozoravati mlade da ne idu na taj koncert! To je trebalo činiti godinama prije, organizirajući predavanja na tu temu, odgajajući mlade i na tom planu, da budu odgovorni u svojoj slobodi. Jer kako kaže sv. Pavao: »Sve je slobodno! Ali – sve ne koristi!« (1 Kor 10,23).

Jednom si u propovijedi rekao: »Ne bojmo se izaći iz svojih župa i svjedočiti kršćansku vjeru. I glazba je svjedočenje.« Jesi li imao iskustva da su kroz slušanje duhovne glazbe neki mladi osjetili u sebi duhovni poziv?

– Točno, kao što sam rekao i nekima iz duhovne glazbe: »Lako ti je svirati u crkvi, gdje te svi razumiju. Hajde iziđi na veliku pozornicu ili dođi u neki podrumski klub pa propovijedaj radosnu vijest onima koji s Isusom nemaju ničega zajedničkoga!«

Sjećam se dobro jednog događaja s rock-festivala u Lorci u Španjolskoj iz 2005. godine. Cjelodnevni program bio je ispunjen vrhunskim izvođačima, a kao zvižda večeri svirao je Iron Maiden. Bilo je sigurno 30–40 tisuća ljudi. Spektakl za pamćenje. A onda, kao gosti koncerta, nakon svih nastupili su kršćanski rokeri iz Amerike, rock-grupa Stryper. Bilo mi je to prvi put da ih vidim uživo. Ostalo je sigurno 10-ak tisuća ljudi. Svirali su dobro, uživao sam zajedno sa svima koji su ostali. A onda, na kraju koncerta, pjevač Michael Sweet prilazi mikrofonu i s podignutom rukom izgovara molitvu i sve nas blagoslivlja. Za to vrijeme većina gledatelja šuti jer zna o kakvom je bendu riječ. Međutim, velik je broj bio i onih koji su, dok je on molio, proklinjali, izgovarajući najužasnije kletve.

Tako je to nažalost u današnjem svijetu. U javnosti je već postalo znakom mode ponižavati i gaziti istine i simbole kršćanske vjere i Katoličke crkve. To se onda cinično opravdava umjetničkim nadahnućem, slobodom govora, tolerancijom i pravom na drukčije mišljenje.

Mi u Crkvi kao da smo se previše zatvorili u neke svoje okvire; zadovoljni smo s onih 100–200 vjernika koji nam dođu na misu, i sa 100–200

Slušajući brujanje gitara i čvrste udarce bubnja, sanjao sam o tome da i ja tako sviram – samo da riječi pjesama budu ono što sam čitao na stranicama Biblije, tj. poruka Isusa Krista

vjeroučenika koji su te godine na pričesti i krizmi. I mislimo da smo obavili svoju dužnost. A što je s onim tisućama koje su ostale s onu stranu crkvenih vrata?! Što je s mladima koji su ostali na ulici i kojima sveta misa ili bilo koje drugo okupljanje unutar crkvenih zidova ništa ne znači?! Tko će se brinuti o njima?!

E da ih ne bi pod svoje uzeli »prodavači blještavila i trenutačnih zadovoljstava«, koji će ih »kupiti za jeftine novce«, moj brat Jadranko i ja pokrenuli smo projekt kršćanskog rocka Glasnici nade, koji evo već 24. godinu na tom planu čini određene pomake.

Ako je makar jedna osoba u našoj glazbi ugledala onaj tračak svjetla, ili je pronašla snagu da izdrži surovu svakidašnjicu, vjerujemo da je svaki naš trenutak proveden u studiju ili u stvaranju novih pjesama bio vrijedan toga!

Na kraju tvoja poruka za čitatelje časopisa.

U Ivanovu evanđelju Isus govori kako u kući Oca njegova ima mnogo stanova (Iv 14,2). Nadovezao bih se na te riječi našega Učitelja i rekao: Vjerujem da će se u jednome od njih svirati kršćanski rock!

A do tog vječnog koncerta, na kojem će vjerujem i Glasnici nade imati svoj termin, neka vas sve dobri Bog blagoslovi! ■

Autorica: s. Marta Vunak

Hrvatski pletar koji čine tri međusobno isprepletene niti za Družbu sestara služavki Maloga Isusa čine tri stvarnosti, a to su Josip Stadler, utemeljitelj Družbe, Duh Sveti, čije je djelo Družba, i hrvatski narod. Družba je napunila 123 godine postojanja u krilu Crkve. Od početka je njezina misija bila služiti malenima i siromašnima onako kako bi služila samom novorođenom djetetu Isusu. Josip Stadler bio je začetnik prve izvorno hrvatske redovničke zajednice. Kao prvi vrhbosanski nadbiskup bio je apostol ljubavi prema siromašnoj djeci i starcima, zbog čega su ga prozvali ocem sirotinje. Rođen je u Slavonском Brodu 24. siječnja 1843. Njegovo vlastito iskustvo ostavljenosti i težine života zbog gubitka roditelja i braće u djetinjstvu učinilo ga je posebno osjetljivim za Božje siromahe. Imati prema sebi srce sudačko, prema bližnjemu srce mater-

Služavke Maloga Isusa

Svaka redovnička zajednica - družba, po svojoj karizmi, ima vlastitu tradiciju, oblike života i upravljanja životom koji su označili stil redovničke zajednice te duhovnu fizionomiju proizašlu iz povijesti njezinih svetih članova. Ovaj članak želi iznijeti povijest i identitet služavki Maloga Isusa osnovanih 1890. godine u Bosni i Hercegovini.

Sveti Augustin je rekao:

»Ljubi i čini što hoćeš.

Šutiš li, šuti iz ljubavi.

Govoriš li, govori iz ljubavi.

Ispravljaš li, ispravljaj iz ljubavi.

Opraštaš li, opraštaj iz ljubavi.

Imaj u dnu srca korijen ljubavi.

Iz toga korijena može izaći samo dobro.«

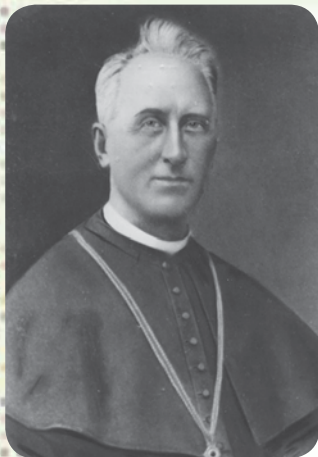
inje, a prema Bogu srce djetinjine, njegov je životni poticaj. U svom djelovanju odlikovao se nepokolebljivom vjerom i stamenim pouzdanjem u Providnost koja je vodila njegove materijalne i duhovne pothvate. U duhovnoj ostavštini je i redovnička zajednica služavki Maloga Isusa. Naime, budući

da je nadbiskup Stadler došao u Bosnu 1882. godine, nakon gotovo četiri stoljeća turske okupacije, zateklo ga je ispaćeno, siromašno i nezbrinuto stanovništvo. Želeći se pobrinuti za siromahe, nadbiskup je tražio volonterke koje bi se brinule za potrebite. Na početku se odazvalo

nekoliko domaćih djevojaka, kojima su se pridružile djevojke iz Trsta koje je poslala gđa Giovanna Sormann. Djevojke su same tražile od nadbiskupa da polože redovničke zavjete, što im je on dopustio. Za dan utemeljenja Družbe uzima se dan kada je otvorena prva ubožnica u ulici Mjeden-

Urhbosanski nadbiskup Josip Stadler bio je začetnik prve izvorno hrvatske redovničke zajednice u Bosni i Hercegovini.

ici u Sarajevu 1890. godine. Sestre su na početku nosile građansko odijelo, a kasnije su same kreirale svoje redovničko odijelo. U ime nu zajednice očituje se karizma Družbe koja se sastoji u služenju malima, slabima i siromašnima kao malenom Isusu. Uz tri redovita zavjeta siromaštva, čistoće i poslušnosti, služavke Malog Isusa

polažu još jedan zavjet u kojem obećaju da će cijeli svoj život žrtvovati za siromahe.

U novim vremenima i među novim naraštajima Družba se razvija i ispunjava svoju svrhu, neprestano prilagođujući svoju karizmu, duh i običaje konkretnom vremenu i njegovim potrebama. Tako djeluju u školama i župama, jaslicama i dječjim vrtićima, dječjim domovima, bolnicama i staračkim domovima. Vode brigu i za djecu s poteškoćama u razvoju.

Družba je podijeljena na tri provincije: sarajevsku, splitsku i zagrebačku, a sjedište Generalne uprave je u Zagrebu. Za vrijeme nedavnog rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini osobito je stradala sarajevska provincija. Kuće su im spaljene, uništene ili okupirane. Ipak, dio sestara trajno je, i u najtežim okolnostima rata, ostao prisutan u Bosni,

Uz tri redovita zavjeta siromaštva, čistoće i poslušnosti, služavke Malog Isusa polažu još jedan zavjet u kojem obećaju da će cijeli svoj život žrtvovati za siromahe

izlažući pogibelji vlastiti život, ali ublažavajući svekolike rane ratom pogođenog naroda.

Danas Družba ima 352 sestre, pet novakinja i sedam kandidatica. Sestre djeluju na području Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine te u inozemstvu u Belgiji, Njemačkoj i Italiji, a u novije vrijeme odlaze služiti u misije na Haiti. Sestrama u njihovu apostolat u pomažu i molitvom ih prate vanjski suradnici prijatelji Malog Isusa, koji također promiču duhovnu ostavštinu nadbiskupa dr. Josipa Stadlera.

Snagu i hrabrost za svoje djelovanje sestre crpe iz razmatranja otajstva Kristova rođenja i djetinjstva. »Kad je Bog htio pokazati svijetu koliko ga ljubi, nije našao ništa ljepše doli maleno djetesce položeno u jaslice«, poručio je utemeljitelj sestrama. Danas ses-

tre nose medaljicu s likom malenog Djeteta koje leži na slami s porukom: »Ovako se htjede roditi koji hoće da ga ljube, a ne da ga se boje.« Kreposti malenosti, poniznosti, samozataje, blagosti i ljubavi trajni su izazov svakoj služavki u služanju Malom Isusu u potrebitima. ■

U imenu zajednice očituje se karizma Družbe koja se sastoji u služanju malima, slabima i siromašnima kao malenom Isusu.

Ako niste nabavili prijašnje brojeve časopisa SUSRET ili film SUSRET: Darivanje Boga čovjeku, možete ih naručiti na e-adresi konferencija@redovnistvo.hr ili ih skinuti s naše mrežne stanice www.susret.net

SVETI GABRIJEL OD ŽALOSNE GOSPE (1838.–1862.)

Autorica:
Antonija Zidarić

Francesco Possenti, kako se zvao ovaj svetac, rođen je u Asizu 1. ožujka 1838. godine. Otac mu je bio guverner u Papinskoj Državi, besprijeborna značaja, duboke i proživljene kršćanske vjere. Majka mu je bila žena iskrene kršćanske pobožnosti, a kao supruga i majka sva se posvetila svojoj brojnoj obitelji. Francesco je u četvrtoj godini života ostao bez majke, a škole je pohađao kod redovnika Školske braće. U 19. godini stupio je u Red pasionista sv. Pavla od Križa u kojemu je nakon novicijata dobio ime Gabrijel od Žalosne Gospe. Nakon toga otputovao je u Isola del Gran Sasso na studij filozofije. Tu je ostao sve do svoje blažene smrti 27. veljače 1862. godine.

Početkom 20. stoljeća (1920.) papa Benedikt XV. svetim je proglasio rano preminulog pasionista Gabrijela od Žalosne Gospe. Gabrijel je gajio ve-

liku pobožnost prema Djevici Mariji, posvetio se razmatranju njene boli pretrpljene zbog Isusove muke te se s velikom vjerom i pouzdanjem predao svom pozivu i pod

budnim okom svoga ispovjednika napredovao je u svetosti. Iako je posljednjih šest godina njegova života kao brata u redu pasionista obilježeno poniznošću, samoodricanjem

Prije stupanja u samostan sveti Gabrijel se, iako je u srcu osjećao Božji poziv, dugo dvoumio. Bilo mu je teško odvojiti se od svijeta i njegova sjaja jer je kao mladić bio vrlo omiljen u društvu, pogotovo djevojaka.

i jednostavnošću, Gabrijelov rani život bio je sasvim suptotan. Potpuno posvetivši svoj život Gospodinu, unatoč iskušenjima suvremenog svijeta, učinio je svoju žrtvu zornim primjerom kršćanske ljubavi i poslušnosti kojoj trebamo težiti.

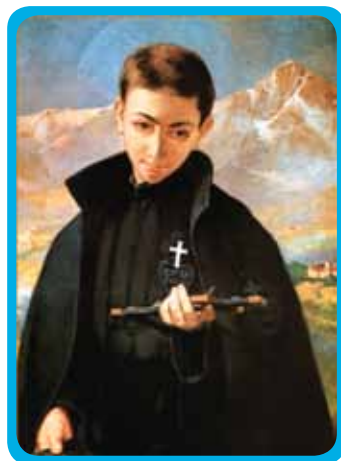
Božji poziv

Prije stupanja u samostan sveti Gabrijel se, iako je osjećao u srcu Božji poziv, dugo dvoumio. Bilo mu je teško odvojiti se od svijeta i njegova sjaja jer je kao mladić bio vrlo omiljen u društvu, pogotovo djevojaka. Volio se lijepo odijevati, bio je pristale vanjštine i vesele naravi. Uživao je odlaziti u kazalište i bio je odličan plesač, po čemu je i dobio nadimak »plesač«. Bio je vrlo pametan i najbolji učenik u generaciji, a poznat je bio i po svojim govorničkim vještinama. Predviđali su mu sjajnu svjetovnu karijeru, no on je nedugo nakon mature sve iznenadio odlaskom u samostan.

Iako se Gabrijelov odlazak u samostan »nenadano« dogo-

dio, ta mu se želja usadila u srce još kao dječaku. Naime Gabrijel je često pobolijevao. Tako je dva puta izbjegao smrt obećavajući Bogu u svom srcu, ako ga poštedi, da će ići u redovnike. Obećanja su očito bila prihvaćena jer se nakon njih brzo oporavio. Nakon druge od tih bolesti i izvanrednog izlječenja otišao je isusovačkom provincijalu i zamolio da ga prime u Družbu. Zahtjev mu je odobren, ali je odugovlačio s ulaskom u samostan. Nije odbio ispuniti svoje obećanje Bogu, ali opet stalno je odgađao njegovo ispunjenje. Dok je tako oklijevao odgovoriti na svoj poziv, počeo je razmišljati o tome da postane pasionist.

Godine 1856. zagovorom Blažene Djevice Marije zauzela se strašna epidemija kolere. Kako bi joj zahvalili za to čudo, građani su ulicama grada napravili procesiju s njenim kipom. Gabrijel je gledao povorku i kad je kip došao blizu njega, podigao je pogled i duboko u svojoj duši čuo je riječi: »Zašto! Ti nisi stvoren za ovaj svijet! Što još uvijek radiš u njemu? Požuri postati redovnik!« Duboko

zahvalan Djevici Mariji na nježnom upozorenju, Gabrijel se učvrstio u namjeri da postane pasionist te nije više razmišljao ni o čemu drugom već samo kako da ispuni svoj poziv.

Kad je obznanio svoju odluku o ulasku u Red pasionista, otac nije htio blagosloviti njegov odlazak. Smatrao je da tako težak život nije za njegova sina i nije se htio pomiriti s prekidom njegove sjajne svjetovne karijere, ali Gabrijel je bio čvrst u svojoj odluci i ništa ga nije moglo pokolebati da služi Bogu. A čim je otac uvidio da je njegov sin pozvan od Boga, prestao se protiviti njegovoj odluci. Tako je Gabrijel sa 19 godina stupio u Red pasionista.

Zaštitnik je mladih, studenata, mladih vjernika, oboljelih od depresije, ožalošćenih i patnika, a s obzirom na to da je sveti Gabrijel mlad umro, posebno mu se mogu obraćati mladi u svojim tugama i nevoljama.

Božu hvala!

Uratio se Perica iz škole pa kaže mami:

- Mama, učiteljica me pitala imam li brata ili sestru koji idu u našu školu.
- I što si joj ti odgovorio?
- Naravno, da nemam.
- A što je učiteljica rekla na to?
- Hvala Božu!

POŠTAPALICA

Slavni propovjednik u govoru je kao poštapalicu često koristio riječ nažalost.

Propovijedajući tako o Božu Ocu i čovječanstvu, pobjegla mu je i ova rečenica:

- Svi smo mi, nažalost, djeca Božja!

MOLITVA PRIJE JELA

Neki je seljak na gradskom sajmu prodao kravu pa je otišao u obližnju gostionicu odmoriti se i što god pojesti. Prije jela pobožno se prekriži i potiho izmoli blagoslovnu molitvu.

Već polupijani gosti za susjednim stolom počеше ga zbog toga ismijavati:

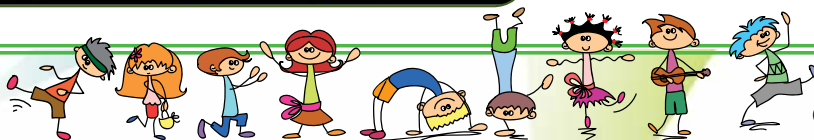
- Moliš li i kod kuće tako? Rade li tako svi kod vas na selu?
- Pa ne baš svi - mirno će seljak.
- Nikad nije molila ova krava što sam je upravo prodao, a ni moj konj baš ne moli prije jela.

GOSPODIN JE PLATIO

Svećenik je ušao u tramvaj, a zaboravio je kupiti kartu. I, kao što to obično u takvim situacijama biva, ubrzo se pojavi kontrola. Na traženje karte svećenik kontroloru pokaza sličicu Krista na križu i reče:

- On je za sve nas platio!

- **Nero Burning ROM**, program za snimanje podataka na CD i DVD, tj. za prženje, dobio je ime po Luciju Domiciju Neronu, rimskom caru koji je spalio Rim 64. godine i zato optužio kršćane.

- **U Kini je samo 1 posto katolika**, što je oko 13 milijuna ljudi. Godišnje svećenici u toj najmnogoljudnijoj zemlji na svijetu krste oko sto pedeset tisuća odraslih.

- **Švicarsku gardu utemeljio je prije 500-tinjak godina papa Julije II. (1506.).** Nikada nije imala više od 250 gardista, a danas je čine četvorica časnika, 16 dočasnika i 90 kopljanika.

- **Filipini** su jedina azijska zemlja u kojoj prevladavaju katolici. Od ukupno 84 milijuna filipinskih stanovnika više od 80 posto su katolici.

- **Od 264 pape 131 je promijenio ime, ali ni jedan se nije zvao Petar osim sv. Petra.**
Zanimljivo je i da se papa Ivan XIV. krsnim imenom zvao Pietro, tj. Petar.

www.susret.net
www.redovnistvo.hr
www.redovnistvo.ba
Facebook: Susret Zovem te
urednistvo@susret.net